

Denne kommentaren ble trykket i Aftenposten den 31.10.03, og omtaler den entydig negative resepsjonen Odd Nerdrums teaterstykke "Kants siste dager" opplevet. Dramaet viser oss spøkelset til Vermeer-forfalskeren Han van Meegeren som hjemsøker filosofen Immanuel Kant for å konfrontere ham med konsekvensene av hans estetiske filosofi.

I min tekst gjør jeg gjør for hvordan kritikerne har vennet seg til en "kritisk" holdning til Odd Nerdrum – man får ikke lov til å være begeistret for noe han gjør, da er man jo bare uselvstendig... Erik Lodèns anmeldelse i Stavanger Aftenblad er i denne sammenhengen noe av det mest originale jeg har lest, den er positiv.

Ellers har reaksjonene vært interessante å iaktta, kritikerne har nærmest overgått hverandre hva oppfinnsomhet i nedlatenhet angår. Med ironi, sukking og megetsigende blikk har de bedrevet hva filosofen Ayn Rand kaller "The Argument of Intimidation" hvor poenget ganske enkelt er å skremme deg vekk fra dine meninger hvis de er avvikende.

Om Odd Nerdrum.

Jeg har en bekjennelse å komme med: når jeg begynte som elev av Odd Nerdrum for 7 år siden forventet jeg kun å lære om maling. Det viser seg i ettertid at jeg har, om mulig, lært mer om massepsykologi.

I disse årene har i hvert fall 9 tidligere elever tatt avstand fra ham, de har ikke tålt det sosiale presset det innebærer å være identifisert med ham.

"Teologi er demonologi" skrev Thomas Mann i Doktor Faustus. Odd Nerdrum er kunstens demon. Greit. Men er det ingen som skammer seg over å delta i noe så enkelt som fellesskapets evige behov for demonisering? Jeg trodde det var slike ting filosofer (som Lars F. Svendsen) skulle analysere. Jeg tenker på hans anmeldelse av "Kants siste dager". (Her ler Svendsen: Demonisering? Jeg overdriver jo bare. Til leseren: er det ikke rart hvordan en mann kan skrive en ren mobbeartikkel og samtidig påstå at Odd Nerdrum nyter stor respekt...?) Skurrer det ikke? Er det ingen som reagerer på at *alle* er enige i at Odd Nerdrum er en latterlig medieklovner? Tenker ingen "Nei, dette er for enkelt"?

Det er ingen kunst å ikke like Odd Nerdrum (legg merke til at du allerede nå har dømt meg som en hjernevasket Nerdrumapostel og sannsynligvis ikke leser hva jeg egentlig skriver), det er vedtatt at man bare kan være "kritisk" til Odd Nerdrum. Syter jeg? Nei, jeg observerer en grunnleggende mangel ved resepsjonen av Odd Nerdrums siste teaterstykke, en mangel som kjennetegner stort sett alt som skrives om ham i Norge. Jeg etterlyser god vilje. (Her ler Svendsen og tror jeg er snurt over at han ikke ukritisk liker stykket). Til grunn for enhver vurdering ligger nemlig en viss velvilje. Uten vilje til å tenke igjennom ens for-dommer ville det f. eks. ikke eksistere fredsforhandlinger eller ekteskap. Jeg sier ikke at alt skal godtas kritikkløst, men man må ta det medmenneskelige ansvaret det er å tilstrebe objektivitet.

Når man skriver om Odd Nerdrum er denne mangelen på objektivitet blitt obligatorisk, det finnes en sannhet om ham: Nerdrum er et ondt menneske som maler for å komme i norske aviser. Her følger Svendsen opp, selv om man skulle tro det stred mot en filosofys yrkesetikk.

Svendsens kritikk i Aftenposten føyer seg således inn i en tradisjon i norsk offentlighet, man vil ikke (!) se noe positivt ved Odd Nerdrum. Slik sett illustrerer kritikken hvor viktig det er å skille den gamle kulturen fra den nye. Odd Nerdrum er "barokk", i sine malerier som i sin dramatik. Vurderer man ham på moderne premisser så går det galt. Odd Nerdrums stykke er ikke dårlig skrevet, det er politisk sett dårlig skrevet.

Jan-Ove Tuv.